

Avrupa'da Yükselen Popülizm ve Radikal Sağ: Avusturya Örneği İlişkileri

Selcen Öner¹

Giriş: Avrupa'da Yükselen Popülizm ve Radikal Sağ

Popülizm ve radikal sağ konusuna ilgi, akademik araştırma ve yayınlar, son yıllarda giderek artmaktadır. Popülizmin farklı çeşitleri, Latin Amerika, Kuzey Amerika ve Batı Avrupa'da daha sık görülmektedir. Latin Amerika'da popülist liderler tek başına yürütmeyi tek başına elde edebilse de Kuzey Amerika ve Batı Avrupa'da çok daha ender yürütme gücünü elde edebilmektedirler (Sözen, 2017). Brexit referandumu sonucu (yüzde 52'nin AB'den ayrılma yönünde oy vermesi), ardından Trump'ın Kasım 2016'daki ABD başkanlık seçimlerini kazanması, 2017'de Fransa'daki cumhurbaşkanlığı seçimlerinde popülist radikal sağ Ulusal Cephe (FN)'nin lideri Marine Le Pen'in ikinci tura kalması ve pek çok Avrupa ülkesinde popülist radikal sağ partilerin meclisteki temsil oranlarını arttırması, hatta Avusturya örneğinde görüldüğü gibi koalisyon

¹ Doç. Dr. Selcen Öner, Bahçeşehir Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü.

ortaklarından biri olması, popülizm ve radikal sağın dünyada, özellikle de Avrupa'da yükselişinin göstergeleri arasında görülmektedir.

Popülizmin tanımı konusunda literatürde farklı bakış açıları vardır. Dahrendorf (2003, akt. Müller, 2017, p. 26) "popülizm basit, demokrasi ise karmaşıktır" demiştir. Popülizmle ilgili farklı yaklaşımların uzlaştığı noktalar arasında popülist partilerin ve liderlerin yükselişte olduğu ve bu yükselişin demokratik rejimler üzerinde önemli etkileri olduğu bulunmaktadır (Sözen, 2017). Müller (2017, p. 14)'in dediği gibi "bir popülizm teorisine sahip değiliz ve siyasal aktörlerin ne zaman popülist olarak adlandırılabilirlerine dair anlamlı bir kriterimiz yok". Popülizm bir tür siyaset yapma yöntemidir. Popülistler seçkin karşıtı ve çoğulculuk karşıtıdır, bir yandan da sadece kendilerinin halkı temsil ettiğini iddia ederler. Popülistleri tamamen dışlamak da dışlayıcı popülist politikalara onların yöntemiyle tepki vermek anlamına geldiğinden doğru bir tepki değildir (Müller, 2017, p. 15).

Mudde (2007) popülizmin üç ayırt edici özelliği üzerinde durur. Bunlar sistem dışı olmak, otoriterlik ve 'nativizm' (yerlilik)'dir. Popülist partiler gerçek halkın sesi olduklarını iddia ederler ve düzenin elitlerinin karşısında kendilerini konumlandırır. Elitler, entellektüelleri, iş dünyasının önemli isimlerini veya seçilmiş merkezdeki siyasileri içerebilir. Bu tür partiler otoriter eğilimler gösterirler ve genellikle karizmatik liderleri vardır ve çoğunluğun istekleri ön plandadır. Genellikle sık sık referandum yapmayı tercih ederler. Azınlık hakları, denge denetleme mekanizması ikinci plandadır. 'Nativizm', yani yerel halkın hak ve çıkarlarını koruma anlayışı da Batıda göçmen karşıtlığı veya etnik ve dini azınlıklara yönelik dışlayıcı politikalar olarak yansır.

Avrupa'daki ekonomik kriz, küreselleşmenin eşitsiz gelir dağılımına yol açması, artan işsizlik oranları, terör olaylarındaki artış, vb. nedenler popülizmin yükselişinde etkili olmaktadır (Aydın-Düzgüç and Keyman, 2017, p. 5). Popülist liderler, merkez partilerinin birbirinin benzeri olduğunu ve halkın sorunlarına çözüm üretmediğini, buna karşılık gerçek alternatifin kendi partileri olduğunu ve yerel halkın çıkarlarını en iyi kendi partilerinin savunduğunu iddia etmektedirler.

Popülist radikal sağ partiler, güvenlik ve kimlik kaygılarının arttığı bir dönemde seçmen desteğini arttırabilmektedir. Bus partiler, Avrupa kültürünün kendi kültürel kimliğini Avrupa dışından olan kültürlerin istilasından koruma haklarının olduğunu iddia ederler (Zaslove, 2004, pp. 100-104). Avrupa'da refah devletinin küçülmesi, artan göç dalgaları, 2008 ekonomik krizi, popülizmin Avrupa'da yükseliş nedenleri arasındadır (Müller, 2018, p. 115). Suriye krizi sonrası Avrupa'ya yansıyan mülteci krizi de bu süreçte etkili olmuştur.

Popülistler ulusal parlamentolarda pek fazla temsil edilmediği ülkelerde bile merkez partiler üzerinde etkili olabilmekte, merkez partilerin söylemini, başta göç ve mülteci politikaları olmak üzere kamu politikalarını etkileyebilmekte, hatta Brexit sürecinde İngiltere Bağımsızlık Partisi (UKIP) örneğinde görüldüğü gibi ülkelerinin geleceğinde de çok etkili olabilmektedirler (Inglehart and Norris, 2016).

Inglehart and Norris (2016) artık eski sol-sağ ayrımının yerine, kültürel popülistler ve kozmopolit liberaller ayrımının geldiğini ileri sürmüştür. Popülizmin yükselişini açıklayan iki temel bakış açısı bulunmaktadır: "Ekonomik güvensizlik", diğeri ise "kültürel gerileme" tezidir. Avrupa'da popülist radikal sağın yükselişine baktığımız zaman, sadece ekonomik koşulların Avrupa'da popülist radikal sağın yükselişini açıklama-

da yetersiz kaldığı görülmektedir. Avusturya örneği dışında, ekonomik açıdan gelişmiş, refah devletinin etkin bir şekilde işlediği İsveç, Danimarka gibi Kuzey Avrupa ülkelerinde de popülist radikal sağ partilerin yükseliş eğiliminde olduğu görülmektedir. Bu nedenle kültürel yaklaşım ve halkların kimlik kaygılarının da popülist radikal sağın yükselişini etkileyen unsurlar arasında göz önüne alınmasında fayda vardır.

Seçimlerde popülist partilere oy veren seçmenlerin korku, öfke ve kızgınlık gibi duygularla hareket ettikleri görülmektedir. Avrupa'da çoğunlukla popülist radikal sağ partilere oy veren seçmenler daha az eğitimidirler, daha az kazanırlar ve çoğunlukla erkektirler (Mudde and Rovira, 2013: pp. 493-512, akt. Müller, 2017, pp. 27-29).

Popülist radikal sağ partilerin yükselişi son 2014 Avrupa Parlamentosu (AP) seçimlerinde de göze çarpmaktadır. Bu partilerin en önemli ortak özelliklerinden biri de Avrupa şüpheliği'dir. Örneğin, İngiltere'den UKIP 2009'da AP seçimlerinde aldığı yüzde 16,09 oy oranını, 2014 AP seçimlerinde yüzde 26,77'ye çıkarmıştır. Diğer yandan, popülist radikal sağın yükseliş eğilimi sadece seçim sonuçlarında değil, gündemi giderek daha fazla etkileyebilme ve kamuoyunu yönlendirme gücüne de yansımaktadır (Yıldırım, 2017, ss. 62-63).

11 Eylül sonrasında İslamofobinin ve İslam karşıtlığının Batıda yükselişiyle popülist radikal sağ partiler ırkçı söylem ve politikalarından ziyade kültürel açıdan dışlayıcı söylem ve politikalara yönelmeye başlamışlardır. Bu partilerin söylem ve politikalarında göçmen karşıtlığı, özellikle de Müslüman göçmen ve mülteci karşıtlığı son yıllarda öne çıkmaya başladı. Özellikle mülteci krizi sonrasında AB ülkelerinin ortak bir mülteci politikası geliştirme çabalarına rağmen bu çabaların sonuçsuz kaldığı görülmektedir. Yunanistan ve

İtalya gibi AB'nin dış sınırlarında yer alan, mültecilerin ilk giriş noktası olan ülkeler ağır sorunlarla karşılaşırken, Macaristan gibi bazı AB ülkelerinin mülteci kabulüne karşı olmaları, AB ülkelerinde mülteci krizinin giderek daha da büyümesine yol açtı. Bu ortamda popülist radikal sağ partiler de göçmen ve mülteci karşıtı söylem ve politikalarla oy oranlarını arttırmaya başladılar, hatta Avrupa'daki en eski ve köklü radikal sağ partilerden biri olan Avusturya Özgürlük Partisi (FPÖ), 2017'deki federal seçimler sonucunda Hristiyan Demokratlarla birlikte iktidar ortaklarından biri oldu.

Avusturya'da Radikal Sağ ve Popülizm: Avusturya Özgürlük Partisi (FPÖ)

Popülist radikal sağ partiler, 1980'lerden itibaren marjinal konumlarından kurtulmaya başladılar. Özellikle Fransa'da, 2002'deki Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Marie Le Pen'in merkez sağ aday Chirac'la birlikte ikinci tura kalması önemli dönüm noktalarındandır (Yıldırım, 2017, s. 62). Marine Le Pen'in FN'nin başına geçişi sonrası, parti anti-semitizmden uzaklaşmaya ve seçmen tabanını genişletmek için merkeze doğru yaklaşmaya çalışmıştır. FN ve FPÖ, Avrupa'daki en köklü; söylem, yapıları ve politikaları açısından da pek çok radikal sağ parti tarafından da rol modeli olarak görülen partiler arasındadırlar.

1980'lerden itibaren Avusturya'da göçmen korkusu artmaya başlamıştır. 1990'larda Doğu Avrupa'dan gelen göçmenler ve Bosna ve Kosova Savaşları nedeniyle artan mülteci akını sonrası göçmenlere yönelik kaygılar daha da artmıştır. FPÖ, uzun yıllardır Avusturya siyasetinin önemli aktörleri arasındadır. 1990'lardan itibaren oylarını arttırmaktadır. 1999'da yüzde 22,7 oy oranıyla Sosyal Demokratlar'ın ardından ikinci büyük parti olmuştur (Zaslove, 2004, pp. 100-101). FPÖ,

Avrupa'da aşırı sağ partiler içinde göç karşıtlığını temel argümanları arasına yerleştiren partilerin başında yer almaktadır. Haider'in 1986'da liderliğe gelmesiyle birlikte göç konusu, FPÖ parti programının ön sıralarına yerleşmiştir (Mandacı ve Özerim, 2013).

Avusturya'da aşırı sağın ilk dikkat çekici yükselişi, Haider döneminde 2000 seçimlerinde olmuştur. 2000-2005 arasında FPÖ, merkez sağ parti ile koalisyon ortağı olmuştur. Bu dönemde AB ve AB ülkeleri bu koalisyona karşı tepkilerini net olarak göstermişler ve ikili diplomatik ilişkilerini bir süreliğine dondurmuşlardır. Bir süre sonra, koalisyon hükümetinin verdiği bazı taahhütler sonrasında Avusturya hükümetine yönelik uyguladıkları yaptırımları kaldırmışlardır. Son yıllarda FPÖ, bazı uç söylem ve politikalarından vazgeçmiştir. Diğer yandan, göçmen karşıtı duruşu merkez partiler tarafından giderek daha fazla benimsenmeye başlamıştır (BBC, 2017).

Haider "sadece bir yerde yaşayarak o mekânın ruhunu içselleştiremezsiniz; eviniz sadece mahalleniz veya bulunduğu bölge değildir" demiştir. Yani bu bakışa göre, göçmenler ve yeni gelenler her zaman dışardan birileri olarak görülecektir, özellikle Avrupa dışından ve Hristiyan olmayan ülkelerden gelen göçmenlere böyle bakılacaktır (Zaslove, 2004, p. 105). Haider'e göre göç çözüm değildir, ihtiyaç olan şey "daha fazla iş, daha fazla çocuk ve daha az göçmendir" (akt. Zaslove, 2004, p. 108).

Ekim 2001'de Avusturya'da yeni entegrasyon kanunu kabul edilmiştir. Buna göre iltica başvuru hakkı sıkılaştırılmış ve göçmen kotaları kabul edilmiştir. 11 Eylül sonrası Haider, iltica kanunlarının düzenlenmesi gerektiğini, bu kanunların, suçluların ve teröristlerin Avusturya'ya girmesine izin verdiğini ve vatandaşları korumadığını iddia etmiştir. İltica talebinde

bulunan kişilerin parmak izlerinin alınması gerektiğini, sürecin daha hızlı işlemesi gerektiğini ve mülteci olarak başvurusu kabul edilmeyenlerin bir an önce ülkeden gönderilmesi gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca iltica başvurusunun Avusturya dışında yapılması gerektiğini ve sadece Avrupa ülkelerinden iltica talebinde bulunulabilmesi gerektiğini belirtmiştir (akt. Zaslove, 2004, s. 109). Buna karşılık, merkez sağ Halk Partisi (ÖVP) Avusturya'nın hiçbir şekilde mültecilerle ilgili kanunlarını değiştirmeyeceğini, Cenevre Sözleşmesi'ni ihlal etmeyeceğini ve meşru olan iltica taleplerini kabul etmeye devam edebileceklerini belirtmiştir. FPÖ, daha sıkı göç politikalarının oluşturulmasında etkili olmuş ve bu durum 2001'de kabul edilen entegrasyon kanununa yansımıştır. Yeni düzenlemeye göre eski ve yeni tüm göçmenler eğer yeterli düzeyde Almanca bilmiyorsa entegrasyon kursuna katılmak zorundadır. Kursu geçemeyenler tekrar kursa gitmek zorundadır, bu durumda kursun ücretinin daha az kısmını devlet karşılayacaktır. 11 Eylül sonrasında, FPÖ'nün istediği gibi iltica talebinde bulunanların parmak izi alınmaya başlanmıştır. Diğer yandan, koalisyon hükümeti kota sistemini de değiştirmiştir. Buna göre kalifiye çalışanlar için kotayı yüzde 50 oranında arttırma, daha az kalifiye çalışanlar içinse kotaların kaldırılması ve bunun yerine geçici işçi kabul edilmesi kararlaştırılmıştır. Sonuç olarak, FPÖ'nün koalisyon ortağı olması, koalisyon hükümetinin kotalar, mülteci politikası ve entegrasyon konularında daha katı politikalara yönelmesinde etkili olmuştur (Zaslove, 2004, pp. 110-114).

Özellikle 11 Eylül sonrasında İslamofobi ve bazı yerlerde İslam karşıtlığı, popülist radikal sağ partilerin söyleminde artan güvenlik kaygılarıyla birlikte daha fazla öne çıkmaya başlamış, diğer yandan İslam'ın Avrupa kültürüne uyumsuz olduğu iddia edilmiş (Uzunçayır, 2016, s. 71) ve Müslüman göçmenlerin entegrasyon sorunları vurgulanmıştır. Bu söylem

özellikle mülteci krizi sonrasında daha da fazla öne çıkmaya başlamıştır.

Popülist radikal sağ partiler genellikle artan suç oranlarıyla, artan göçmen sayısı ve göç politikaları arasında bağlantı olduğunu iddia ederler ve göçmenleri günah keçisi olarak görürler. FPÖ'nün de söylemlerinde 'mülteci akını', 'yabancı seli', vb. ifadeleri sıklıkla göçle ilgili olarak kullandığı görülmektedir. FPÖ'nün, diğer popülist radikal sağ partilerde görüldüğü gibi 'biz' ve 'ötekiler' ayrımının yaratılmasında etkili olduğu görülmektedir (Zaslova, 2004, p. 102). FPÖ, sığınmacıların tüm prosedürleri tamamlanana kadar izole edilmiş alanlarda bulunmaları gerektiğini savunmaktadır. Sosyal refah devletin imkânlarını istismar etmenin suç olarak ceza yasasına eklenmesini ve bu suçu işleyenlerin acil olarak ülkeden çıkarılmasını savunmaktadır (Mandacı ve Özerim, 2013).

FPÖ, Avusturya'nın hiçbir zaman bir göçmen ülkesi olmadığını ve olmayacağını belirtmiştir. Onlara göre vatandaşların sınırsız ve kontrolsüz göçlere karşı olma, kontrol etme ve durdurabilme hakkı vardır. Aşırı göçün işsizliğe, ücretlerin düşmesine yol açtığı ve refah devleti imkânlarından yerel halkın faydalanma oranını olumsuz etkilediğini iddia etmektedir (Zaslove, 2004, pp. 105-106). FPÖ de diğer pek çok popülist radikal sağ parti gibi göçmen karşıtı ve AB şüphesidir. FPÖ'nün seçimlerde kullandığı sloganlardan bazıları şunlardır: "O, bizimle aynı şeyi istiyor", "O, Viyana'nın düşündüklerini söylüyor". Avusturya başbakanı, merkez sağ partinin lideri, aynı zamanda Avrupa'nın en genç lideri olan Sebastian Kurz, FPÖ'nün AB şüphesini yanına rağmen AB yanlısı bir hükümet olacaklarını belirtmiştir (BBC, 2017).

Diğer yandan, Avusturya Türk göçmenlerin yoğun olarak yaşadığı ülkelerden biridir. Türk göçmenler ve Türkiye'nin AB

üyeliği karşıtlığı söylem ve politikalar da popülist radikal sağın, Avusturya'da FPÖ'nün en çok üzerinde durduğu konular arasındadır.

Sadece ekonomik yaklaşım, Avusturya örneğinde de görüldüğü gibi popülist radikal sağın Avrupa'daki yükselişini açıklayamamaktadır. 2008 ekonomik krizinden çok etkilenmemiş olmasına rağmen Avusturya'da son Cumhurbaşkanlığı seçiminde FPÖ'ün aday kıl payı kaybetmiştir ve son federal parlamento seçimleri sonucunda merkez sağ Halk Partisi (ÖVP) oyların yüzde 31,6'sını, FPÖ ise yüzde 26'sını alarak koalisyon ortağı olmuştur (CNN Türk, 2017).

Avusturya'da 2016'daki Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde FPÖ'nün aday Norbert Hofer ikinci turda yüzde 49,7 oranında oy almıştır (Dennison and Pardijs, 2016). Hofer, sığınmacı karşıtı söylemlere sahipti, ayrıca Türkiye'nin AB'ye üyeliğine karşıydı. Avusturya Anayasa Mahkemesi, cumhurbaşkanlığı seçimlerine Strache tarafından yapılan itirazı kabul etmiştir. Seçimler tekrarlanmış, sonuçta Yeşiller Partisi'nin destek verdiği bağımsız aday Alexander Van der Bellen oyların yüzde 50,3'ünü alarak az bir farkla kazanmıştır.

2017'deki son federal parlamento seçimlerinin sonucunda da merkez sağ ve FPÖ koalisyon ortağı oldular. Merkez sağın lideri Kurz başbakan ve yardımcısı FPÖ'nün lideri Heinz-Christian Strache oldu. Bu seçimler sonrasında Avrupa'nın pek çok ülkesinde popülist radikal sağ partilerin daha da normalleşmeye başladığı ve bu tür partilere artan destek nedeniyle daha sessiz kaldığı görülmüştür (the Guardian, 2017).

2018'in ikinci yarısında AB dönem başkanı olan Avusturya'da merkez sağ ve popülist radikal sağ koalisyonu, hem AB'nin bu dönemde öne çıkaracağı konular arasında göç ve mülteci krizinin olmasına, hem de Türkiye-AB ile ilişkilerinde daha da zorlayıcı etkilere yol açabilir.

Sonuç

Küreselleşmenin yol açtığı sosyo-ekonomik sorunlar, yabancı düşmanlığı, göçmen karşıtlığı, İslamofobi, İslam karşıtlığı, AB şüpheciliği ve çokkültürlülüğe karşı olmak gibi eğilimleri giderek güçlendirmektedir. AB, popülist radikal sağ partiler tarafından, refah devletinden uzaklaşma, ulusal sınırların, ulus devletin korunamadığı bir yapı olarak görülmekte ve yansıtılmaktadır. Popülist radikal sağ partiler de bu eğilimlerin yaygınlaşmasında etkili olmaktadır. Buna karşılık bu partiler Avrupa kimliğini, ulusal kimliklerini, ulusal sınırlarını ve devletlerini daha iyi koruduklarını iddia ederler.

Popülistler, rakiplerinin iddia ettikleri ideolojik farklara rağmen hepsinin birbirine benzediklerini iddia ederler. Popülist partiler dışındaki tüm partilerin onları dışlamak üzere bir araya gelmesi, popülistlerin merkezde yer alan tüm düzen partilerinin bir olduğu algısını güçlendirir. Müller (2017, p. 121)'in dediği gibi "Popülistlerle konuşma popülist gibi konuşma anlamına gelmez". Müller (2017, s. 103)'ün belirttiği gibi popülistler yasalara uygun davrandıkları sürece diğer siyasal aktörlerin ve medyanın onlarla irtibata geçmesi en uygun olanıdır. Popülistlerin görmezden gelinmesi, onların iddia ettiği gibi elitlerin onları dikkate almadığı iddiasını güçlendirir.

Merkez partilerinin seçmenlerin sorunlarına çözüm bulamadığı düşüncesi, buna karşılık popülist radikal sağ partilerin merkez partilerinin hepsinin birbirine benzer olduğu, kendilerinin halkın gerçek sesi olduklarını iddia etmeleri ve alternatif olabilecekleri söylemi seçimde karşılık bulabilmektedir. Özellikle merkez sağ partiler popülist radikal sağa giden oylarını geri kazanmak için söylem ve politikalarında giderek popülist radikal sağa benzemektedirler. Merkez sağ partiler, popülist radikal sağ partilerin yükselişinin de etkisiyle göç-

men politikalarında sıkılaştırıcı önlemler alma, özgürlük-güvenlik dengesinde daha çok güvenlikçi politikalara kayma eğilimindedirler. Diğer yandan popülist radikal sağ partiler de oy tabanlarını genişletebilmek için giderek anti-semitizmden, diğer dışlayıcı, aşırı uç söylem ve politikalarından uzaklaşmaya çalışmakta ve böylelikle merkeze yaklaşmaktadır.

Avrupa'da İspanya ve Portekiz'de bölgesel ve ulusal düzeyde etkili popülist radikal sağ partiler yoktur, ancak İspanya'da PODEMOS popülist radikal sol parti olarak tanımlanmaktadır. AP'de son seçimlerden sonra 2015'te "Uluslar ve Özgürlükler Avrupası" adıyla bir grup kurulmuştur. Bu grupta FPÖ, Hollanda'dan Wilders'in Özgürlük Partisi (PvV), Fransa'dan FN, İtalya'dan Kuzey Ligi (LN) ve Belçika'dan Flaman Çıkarı (VB) partileri yer almaktadır (Uzunçayır, 2016, s. 68). Popülist radikal sağ partiler kendi aralarında da iş birliğini arttırmaya çalışmaktadırlar.

Batı Avrupa'da popülist radikal sağ partilere yaklaşım konusunda ülkeden ülkeye farklılıklar görülmektedir. Örneğin Avusturya, Danimarka gibi ülkelerde bu tür partileri de sisteme dahil eden yatıştırıcı stratejiler izlenirken; Fransa, Belçika gibi ülkelerde daha dışlayıcı politikalar tercih edilmiştir. Abst ve Rumens, dışlama ve dahil etme stratejilerinin popülist radikal sağın yürütme gücüne yakınlığına göre birleştirmeyi önermektedirler (Abst and Rummens, 2010, akt, Sözen, 2017).

Almanya için Alternatif Partisi (AfD) 2017'de ilk kez federal parlamentoya girdikten sonra diğer partiler AfD ile bir koalisyonla girmeyeceklerini belirtmiştir. Bu tarz bir dışlama popülist radikal sağ partilerin yaygınlaştırmaya çalıştığı halk ve elitler ayırımına, ayrıca tüm merkez partilerinin aynı olduğu iddiasını desteklemesine katkıda bulunabilir. Bu nedenle dışlayıcı stratejiler demokratik rejimler açısından daha riskli olabilir.

Özellikle 11 Eylül sonrasında ve mülteci kriziyle birlikte Müslüman göçmen ve mülteci karşıtlığı daha da öne çıkmaya başlamıştır. Popülist radikal sağ partiler Türkiye'nin AB üyeliğine de Türkiye'nin Avrupa kimliğinin parçası olmadığını iddia edilerek karşı çıkmışlardır. Popülist radikal sağ partiler böylelikle Avrupa kimliğini kültürel temelde tanımlamakta, Hristiyanlığı, Avrupa kimliğinin en önemli unsurlarından biri olarak görmekte ve Avrupa kimlik inşasının kültürel temelde olması konusunda giderek daha fazla etkili olmaktadır. Hristiyan-Yahudi Avrupa kültürünü İslam'a karşı koruduklarını iddia etmekte, bunun en önemli unsuru olarak da entegrasyonlarının daha zor olduğunu iddia ederek özellikle Müslüman göçmen karşıtlığı ve Türkiye'nin AB üyeliğine karşı oluşlarını vurgulamaktadırlar. Bu vurgu, Türk göçmenlerin daha yoğun bulunduğu Avusturya, Almanya ve Hollanda gibi ülkelerde daha yaygın görülmektedir. İslam ülkelerinde kadın haklarına, LGBT haklarına yeterince önem verilmediğini söyleyerek ve bunların Avrupa kültürünün önemli unsurları olduğunu vurgulayarak toplumun farklı kesimlerinden de destek görebilmektedirler. Bu argümanlar, popülist radikal sağın giderek normalleşme sürecine girmesinde ve merkeze doğru kaymasında etkili olmaktadır. Popülist radikal sağın Avrupa'nın pek çok ülkesinde ve AP seçimlerinde giderek etkisini arttırması, Avrupa kimlik inşası sürecinin, değerler ve ortak gelecek temelli, daha kapsayıcı bir Avrupa kimliği yerine daha çok kültürel ve dini unsurların ön plana çıktığı, farklılıkları dışlayıcı bir şekilde ilerlediğini göstermektedir. Bu durum, sadece Türkiye'nin AB üyeliği süreci açısından değil aynı zamanda AB'nin geleceği için de büyük zorluklar ve sorunlar barındırmaktadır.

Sonuç olarak, Avrupa'da popülist radikal sağın yükseliş eğilimi içinde olması; küreselleşmenin krizinin, Avrupa'daki kimlik krizi ve sosyo-ekonomik krizlerin bir yansımasıdır. Farklı

Avrupa ülkelerindeki popülist radikal sağ partilerin söylem, yapı ve politikaları arasında benzerlikler bulunmasına rağmen, hepsinin tarihi arka planı, kurumsal yapısı açısından pek çok farklılıklar da bulunmaktadır. Bu nedenle bu süreçte popülist radikal sağın giderek daha etkili olduğu her ülkenin ayrı ayrı derinlemesine incelenmesi ve karşılaştırmalı analizler yapılması, bu sürecin daha iyi değerlendirilmesi, farklı iletişim ve çözüm yolları bulunabilmesi açısından önemlidir.

Kaynakça

Aydın-Düzgüt, S. and F. Keyman, F. (2017, December). The illiberal turn in advanced democracies. Istanbul Policy Centre.

BBC. (2017, Decemnber 16). Austrian Far-right joins coalition led by PM Sebastian Kurz. <https://www.bbc.com/news/world-europe-42374693>

CNN Türk. (2017, 26 Aralık). Avusturya'da Aşırı Sağ Beş Yıl İktidar Ortağı. www.cnnturk.com/dunya/avusturyada-asiri-sag-bes-yil-iktidar-ortagi

Dennison, S. and Pardijs, D. (2016, June). The world according to Europe's insurgent parties: Putin, migration and people power. European Council on Foreign Relations.

Inglehart, R.F. and Pippa Norris. (2016, August). Trump, Brexit and the rise of Populism: Economic have-nots and cultural backlash. Harvard Kennedy School Faculty Research Working Paper Series.

Mandacı, N. ve Özerim, G. (2013). Uluslararası göçlerin bir güvenlik konusuna dönüşümü: Avrupa'da radikal sağ partiler ve göçün güvenlikleştirilmesi. *Uluslararası İlişkiler*, 10(39).

Mudde, C. (2007). *Populist Radical Right Parties in Europe*. New York: Cambridge University Press,

Müller, J-W. (2017). *Popülizm Nedir?* İstanbul: İletişim Yayınları.

Sözen, Y. (2017). Demokrasi, Otoriterlik ve Popülizmin Yükselişi. Boğaziçi Üniversitesi, TÜSİAD Dış Politika Forumu Araştırma Raporu.

The Guardian. (2017, December 16). Austrian President approves far-right freedom party joining coalition government. <https://www.theguardian.com/world/2017/dec/16/austrian-president-approves-far-right-freedom-party-role-in-coalition-government>

Uzunçayır, C. (2016). Batı Avrupa'da Aşırı Sağ Rüzgârı. *Liberal+*, 10(Temmuz-Ağustos).

Yıldırım, Y. (2017). Liberal Demokrasinin Krizi Bağlamında Avrupa'da Sağ Popülizm ve Yükselen Aşırı-Sağ. *Amme İdaresi Dergisi*, 50(2).

Zaslove, A. (2004). Closing the Door? The Ideology and Impact of Radical Right Populism on Immigration Policy in Austria and Italy. *Journal of Political Ideologies*, 9(1).